

**T.C. ÇALIŞMA VE
SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI**

ÇALIŞMA
HAYATI
İSTATİSTİKLERİ
AYLIK
e-BÜLTENİ

ŞUBAT - 2025
Sayı: 26

**Çalışma Genel Müdürlüğü
Çalışma İstatistikleri Daire Başkanlığı**

HAZIRLAYANLAR:

Neslihan SARIŞIK, Çalışma Uzmanı
Özge ATAĞ, Çalışma Uzmanı
Eda Selin BAŞDOĞAN, Çalışma Uzman Yardımcısı
Sibel ALKAN, Çalışma Uzman Yardımcısı
Gökhan AVCI, Çalışma Uzman Yardımcısı

ADRES:

Emek Mahallesi, Naci AYVALIOĞLU Caddesi No:13 Pk: 06520 Çankaya / ANKARA

Telefon: 0312 296 60 00

Faks No: 0312 296 18 75 - 0312 296 18 76

e-posta: cgm.istatistik@csgb.gov.tr

Çalışma Hayatı İstatistikleri e-Bültenine abone olmak için cgm.istatistik@csgb.gov.tr adresi üzerinden iletişim kurabilirsiniz.

Ayrıca bültene ilişkin görüş ve önerilerinizi iletme için de bu e-posta adresinden bizimle iletişime geçebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu e-bülten bilgilendirme amaçlı olup Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın resmi görüşünü yansıtmamaktadır.

İÇİNDEKİLER

TEMEL İŞGÜCÜ İSTATİSTİKLERİ

ÇALIŞMA HAYATI İSTATİSTİKLERİ

SOSYAL GÜVENLİK KAPSAMI

İŞKUR TEMEL GÖSTERGELERİ

SENDİKAL İSTATİSTİKLER

TEMEL İŞGÜCÜ İSTATİSTİKLERİ

TEMEL İŞGÜCÜ İSTATİSTİKLERİ

İstihdam Edilen Kişi Sayısı
32.718.000

İşsiz sayısı
3.026.000

İşgücü
35.743.000

Temel İşgücü Göstergeleri (%)

İşgücüne Katılım Oranı İstihdam Oranı İşsizlik Oranı

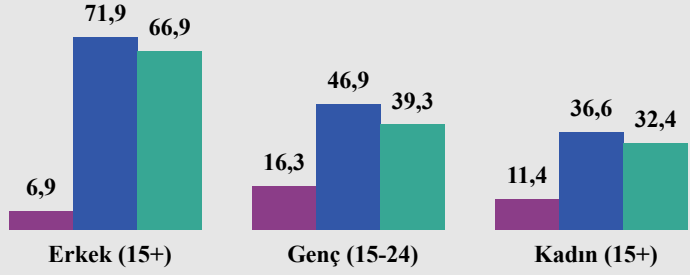
Genel (15+)

54,1

49,5

8,5

İşsizlik Oranı İşgücüne Katılım Oranı İstihdam Oranı

Atıl İşgücü Oranı
%28,2

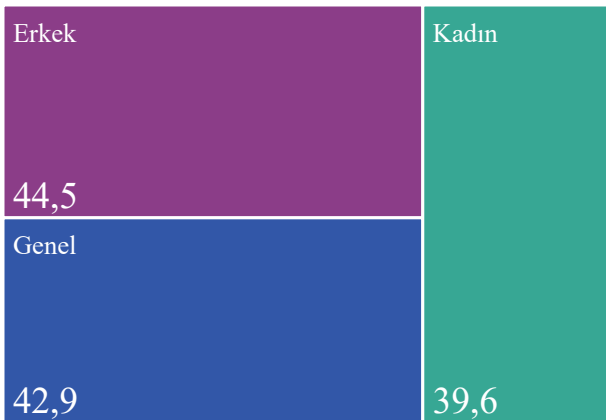

**Zamana Bağlı Eksik
İstihdam ve İşsizlerin
Bütünleşik Oranı**
%18,4

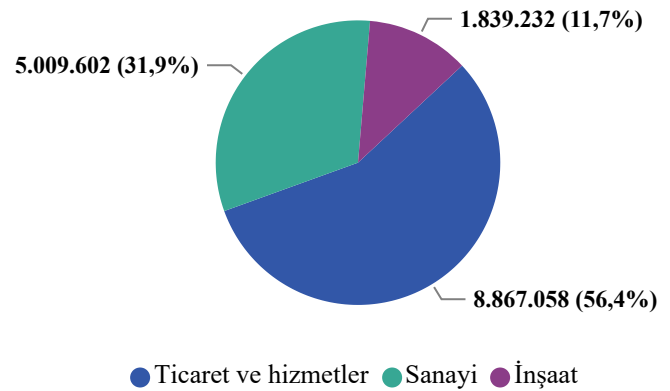

**İşsiz ve Potansiyel
İşgücünün Bütünleşik
Oranı**
%19,5

Haftalık Ortalama Fiili Çalışma Saati

Sektörlere Göre Ücretli Çalışanlar

KAYNAK: TÜİK

*TÜİK temel işgücü göstergelerinde mevsim etkisinden arındırılmış veriler kullanılmıştır.

ÇALIŞMA HAYATI İSTATİSTİKLERİ

ÇALIŞMA HAYATI İSTATİSTİKLERİ

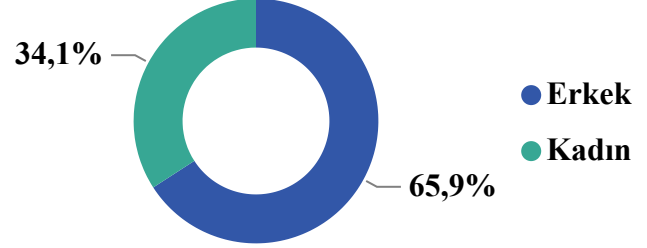
ASGARİ ÜCRET

Brüt Asgari Ücret
₺26.005,50

Net Asgari Ücret
₺22.104,67

İşverene Maaliyeti
₺30.621,43

Cinsiyete Göre Zorunlu Sigortalı Oranı (%)

2002-2025 YILLARI ARASINDA

Brüt Asgari Ücret

Nominal Artış Oranı

10.265,92

Reel Artış Oranı

223,52

Net Asgari Ücret

Nominal Artış Oranı

11.896,98

Reel Artış Oranı

274,42

Zorunlu Sigortalı Sayısı

16.720.947

İşyeri Sayısı

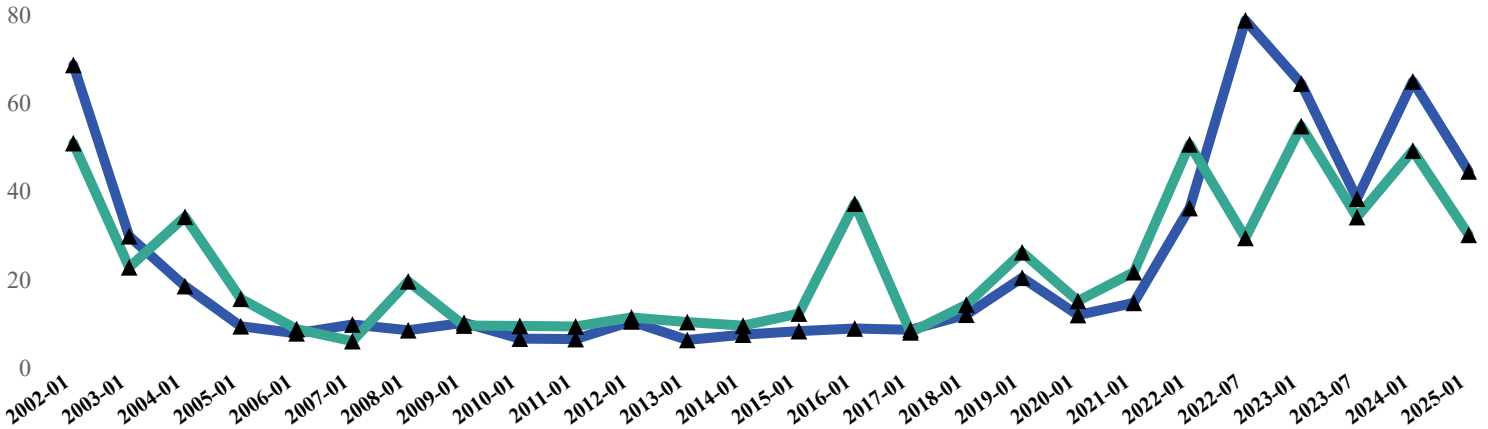
2.233.293

KIDEM TAZMİNATI TAVANI

1 Ocak 2025-30 Haziran 2025 dönemi için 46.655,43 TL.

Enflasyon ve Net Asgari Ücret Artış Oranı (%) (2002-2025)

▲ Bir Önceki Dönem Sonu Enflasyonu (%) ▲ Net Asgari Ücretin Yıllık Artış Oranı (%)

KAYNAK: ÇSGB, TCMB, TÜİK

*TCMB Enflasyon Hesaplayıcısı ile asgari ücretin bugünkü değeri hesaplanırken 2002 Aralık-2025 Ocak dönemi değerleri kullanılmıştır.

** 2025 Ocak ayına kadar bir önceki yıl sonu enflasyonu kullanılmıştır.

SOSYAL GÜVENLİK İSTATİSTİKLERİ

SOSYAL GÜVENLİK KAPSAMI

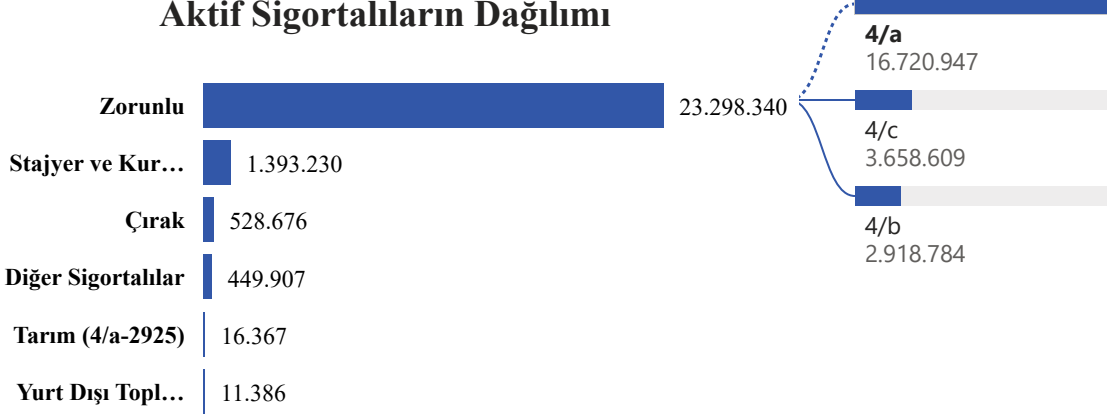
Aktif Sigortalılar
25.697.906

Pasif Sigortalılar
16.641.201

Bağımlılar
33.801.952

Özel Sandıklılar
466.802

Aktif Sigortalıların Dağılımı

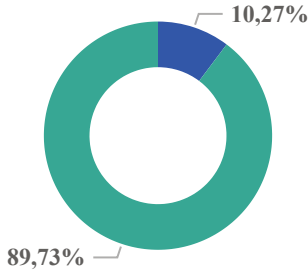

Pasif Sigortalıların Dağılımı

Kapsam Dışı Nüfus ve Sigortalı Nüfus Oranı

● Kapsam Dışı Nüfus Oranı ● Sigortalı Nüfus Oranı

Sosyal Sigortalı Kapsamı

76.607.861

Aktif/Pasif Oranı

1,62

- Sosyal Sigorta Kapsamı, aktif sigortalı, pasif sigortalı, bağımlı ve özel sandıkların toplamından oluşmaktadır.
- Aktif/Pasif Oranı (1,62); bir emekliyi aktif olarak çalışan yaklaşık iki sigortalının finanse etmekte olduğunu göstermektedir. Bu oranın yüksek olması istenilmektedir.

KAYNAK: SGK

*SGK istatistikleri 2024 Kasım ayı verisidir.

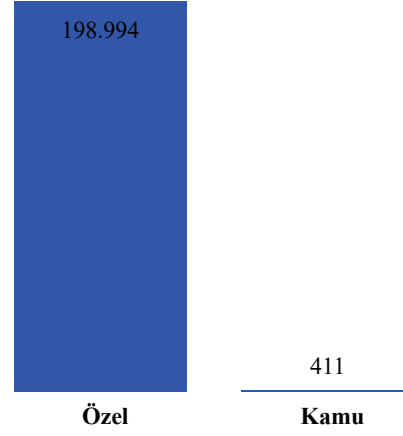
İŞKUR İSTATİSTİKLERİ

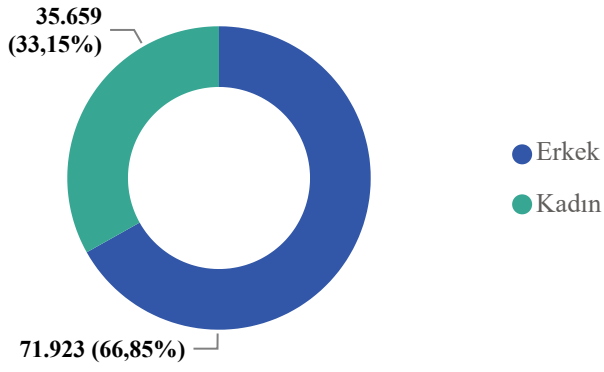
İŞKUR TEMEL GÖSTERGELERİ

Açık İş
199.405

Sektöre Göre Açık İş

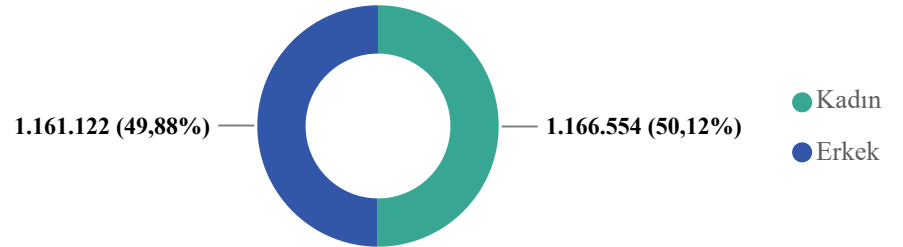

Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme

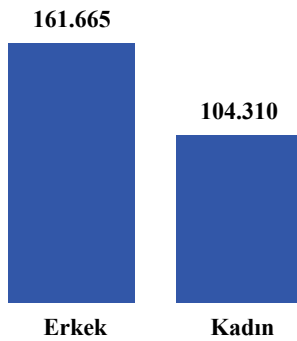
İşe Yerleştirme
107.582

Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz

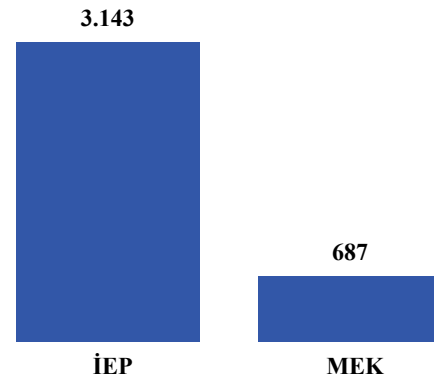

Kayıtlı İşsiz
2.327.676

Cinsiyete Göre Bireysel Görüşme

Aktif İşgücü Programı Ayrımı

KAYNAK: İŞKUR

*İŞKUR temel göstergeleri 2025 Ocak ayı verisidir.

SENDİKAL İSTATİSTİKLER

İŞÇİ SENDİKALARI I

RESMİ İSTATİSTİK

İşçi Sayısı

16.864.733

Sendika Üyesi İşçi Sayısı

2.524.547

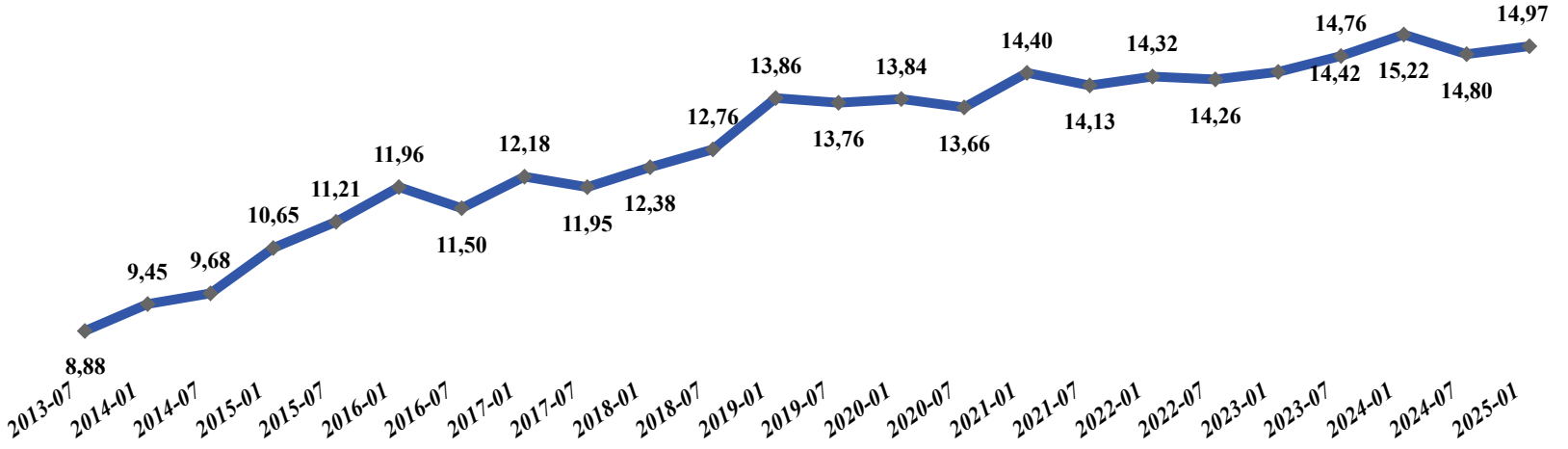
Barajı Geçen Sendika

67

İşçi Sendikası

235

İşçi Sendikalaşma Oranı (%)

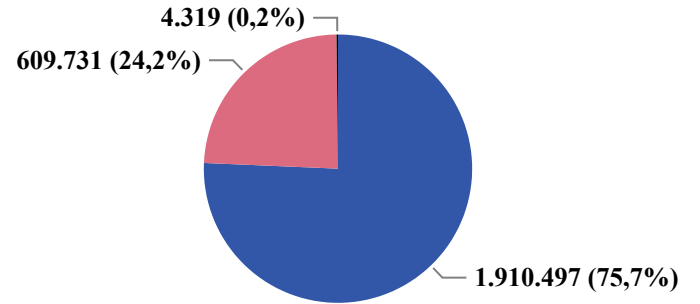
Sektöre Göre Sendikalaşma Sayıları*

● Sendika Üyesi İşçi Sayısı ● İşçi Sayısı

Cinsiyete Göre İşçi Sendika Üyelik Oranları (%)

● Erkek ● Kadın ● Bilinmeyen

Kamu sektöründe çalışan işçilerin %76,63'ü sendika üyesidir. Özel sektörde çalışan işçilerin ise %7,15'i sendika üyesidir.

*Sektörü bilinmeyen sendika üyesi işçi sayısı ise 242.748 kişidir.

KAYNAK: ÇSGB, Veriler, 2025 Ocak İşçi Tebliğinden elde edilmiştir.

Çalışma Genel Müdürlüğü / Şubat 2025

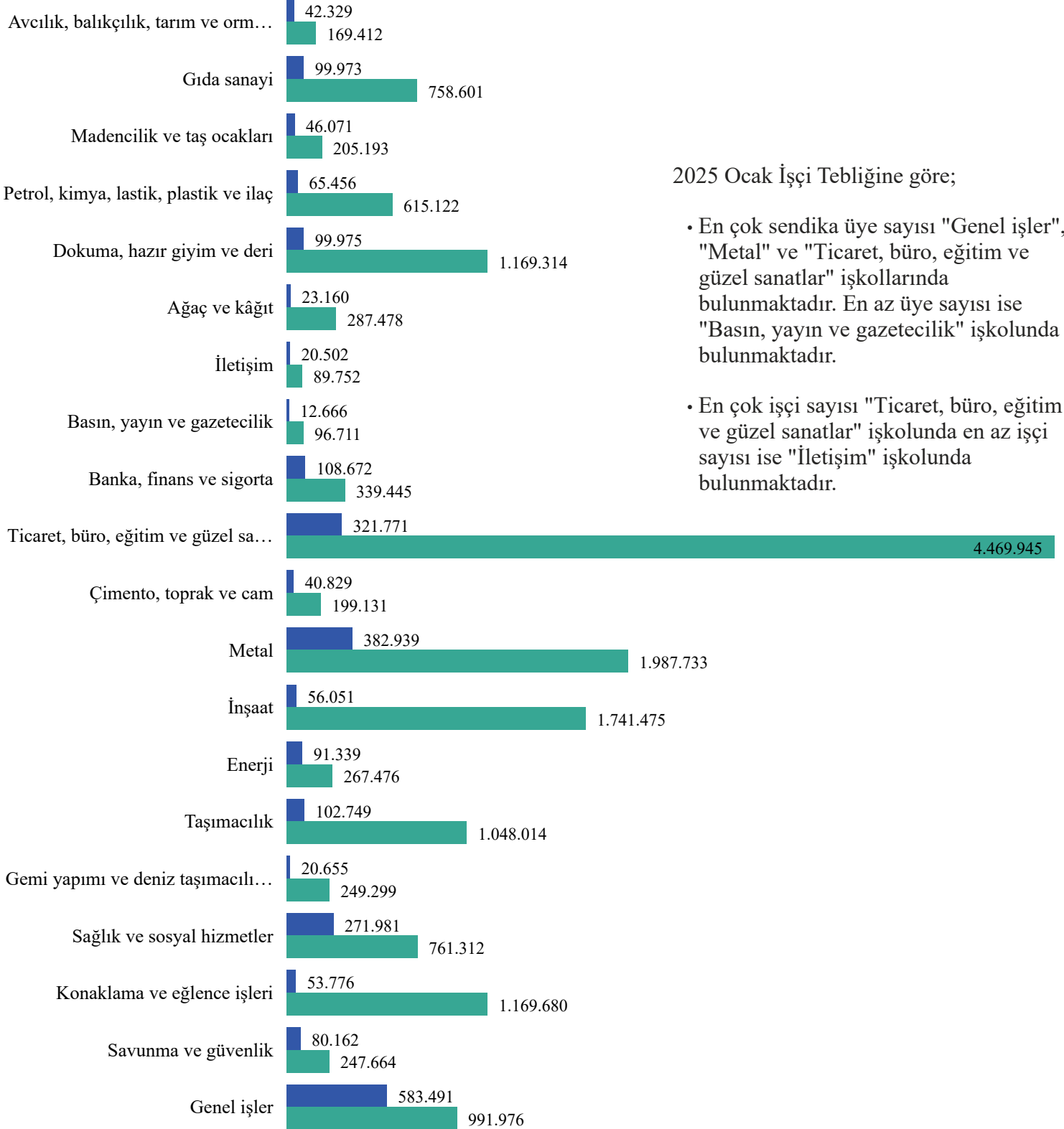

İŞÇİ SENDİKALARI II

İşkollarına Göre Üye ve İşçi Sayısı

● Üye Sayısı ● İşçi Sayısı

2025 Ocak İşçi Tebliğine göre;

- En çok sendika üye sayısı "Genel işler", "Metal" ve "Ticaret, büro, eğitim ve güzel sanatlar" işkollarında bulunmaktadır. En az üye sayısı ise "Basın, yayın ve gazetecilik" işkolunda bulunmaktadır.
- En çok işçi sayısı "Ticaret, büro, eğitim ve güzel sanatlar" işkolunda en az işçi sayısı ise "İletişim" işkolunda bulunmaktadır.

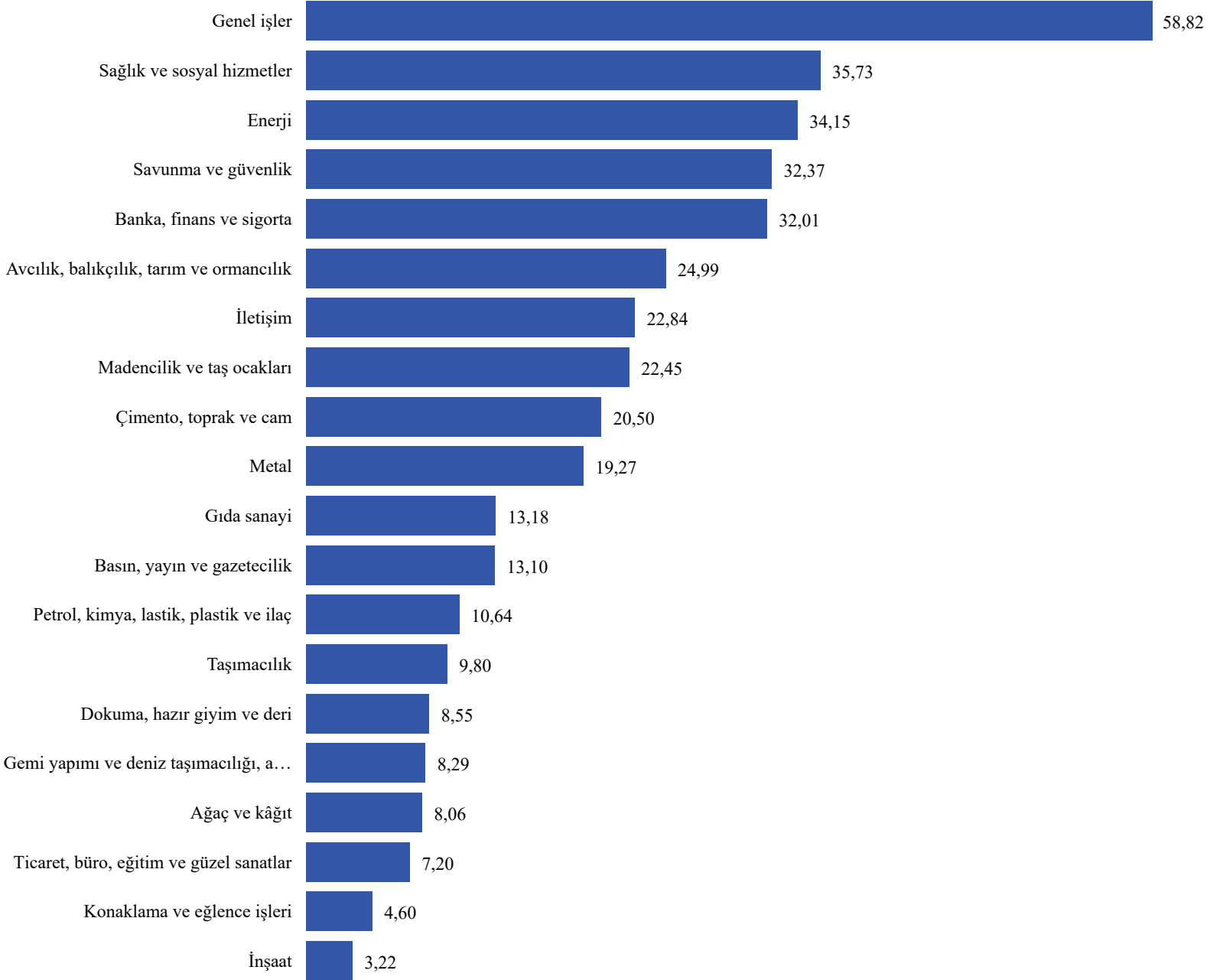
KAYNAK: ÇSGB, Veriler, 2025 Ocak İşçi Tebliğinden elde edilmiştir.

İŞÇİ SENDİKALARI III

İşkollarına Göre Sendikalaşma Oranı (%)

KAYNAK: ÇSGB, Veriler, 2025 Ocak İşçi Tebliğinden elde edilmiştir.

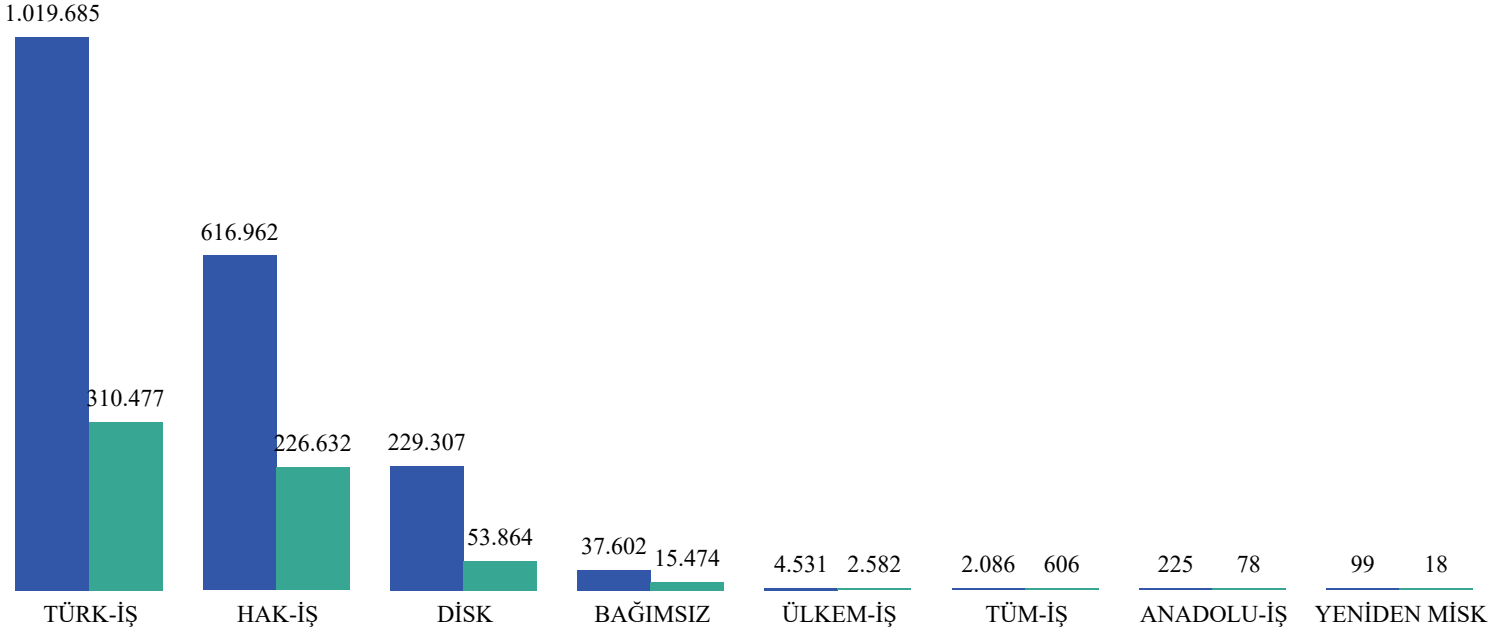

İŞÇİ SENDİKALARI IV

Üye Sayılarına Göre Konfederasyon

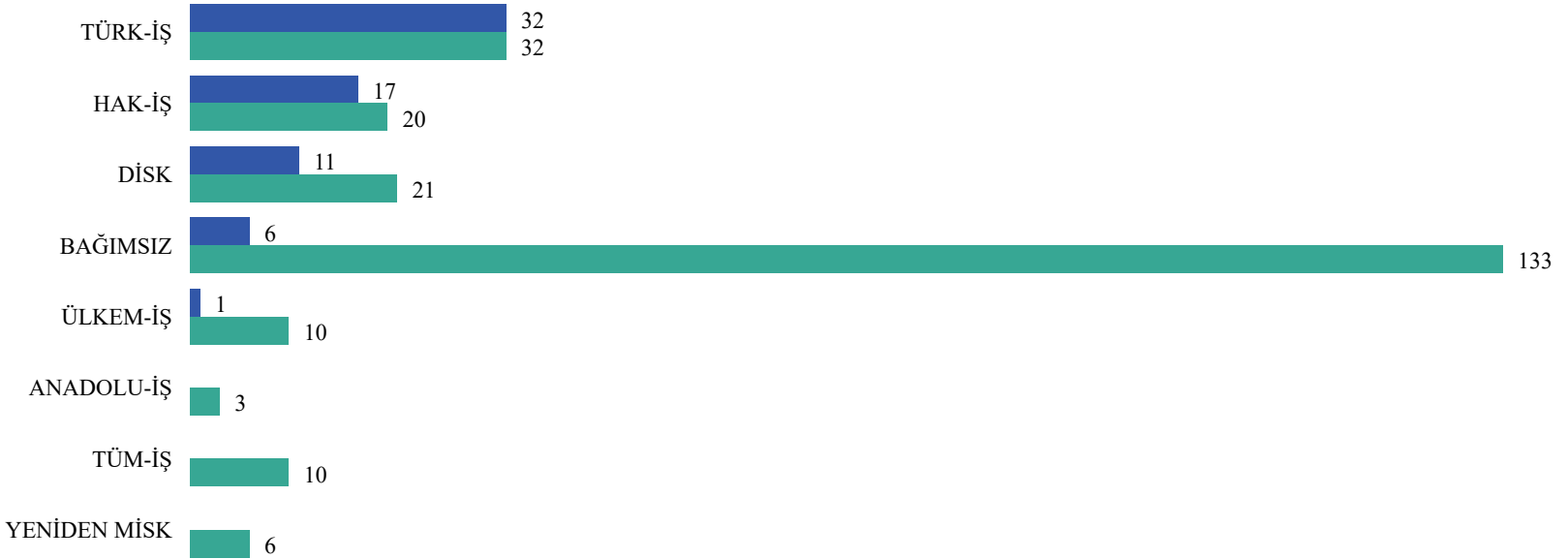
● Erkek ● Kadın

• 2025 Ocak İşçi Tebliğine göre, en çok sendika üye sayısına sahip olan konfederasyon, toplam üye sayısının yaklaşık % 52,70'ine sahip olan TÜRK-İŞ Konfederasyonudur.

Konfederasyonlara Göre Sendika Bilgisi

● Barajı Geçen Sendika Sayısı ● Sendika Sayısı

KAYNAK: ÇSGB, Veriler, 2025 Ocak İşçi Tebliğinden elde edilmiştir.

KAMU SENDİKALARI I

Kamu Görevlileri Sayısı

2.994.550

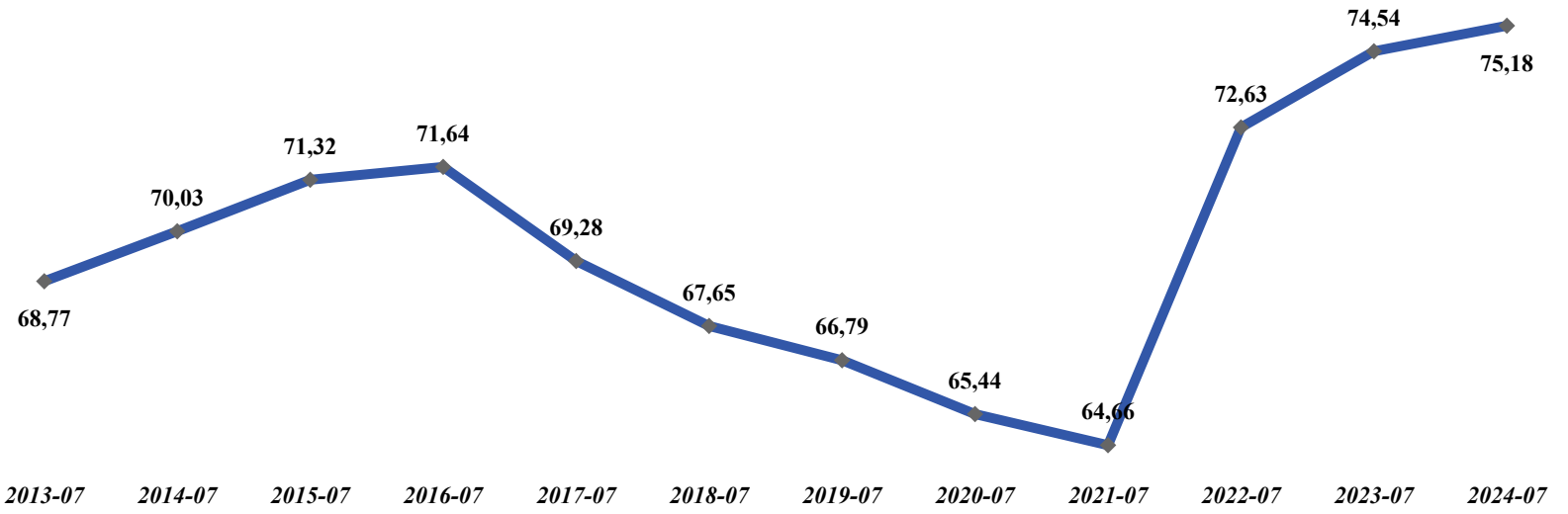
Sendika Üyesi Kamu Görevlileri

2.251.330

Kamu Görevlileri Sendika Sayısı

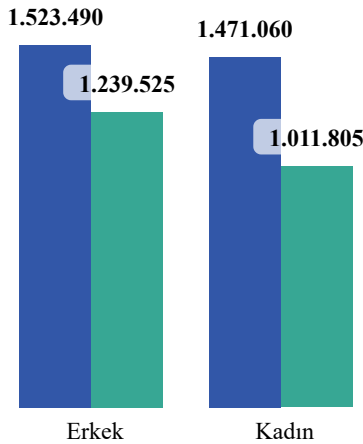
242

Kamu Görevlileri Sendikalaşma Oranı (%)

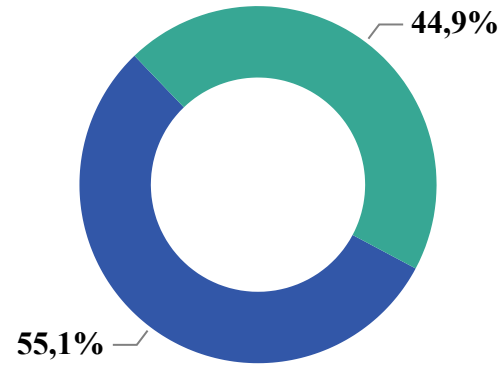
Cinsiyete Göre Kamu Görevlileri ve Üye Sayısı Dağılımı

● Kamu Görevlisi Sayısı ● Üye Sayısı

Cinsiyete Göre Kamu Görevlileri Sendika Üyelik Oranları (%)

Cinsiyet ● Erkek ● Kadın

KAYNAK: ÇSGB, Veriler, 2024 Temmuz Kamu Görevlileri Tebliğinden elde edilmiştir.

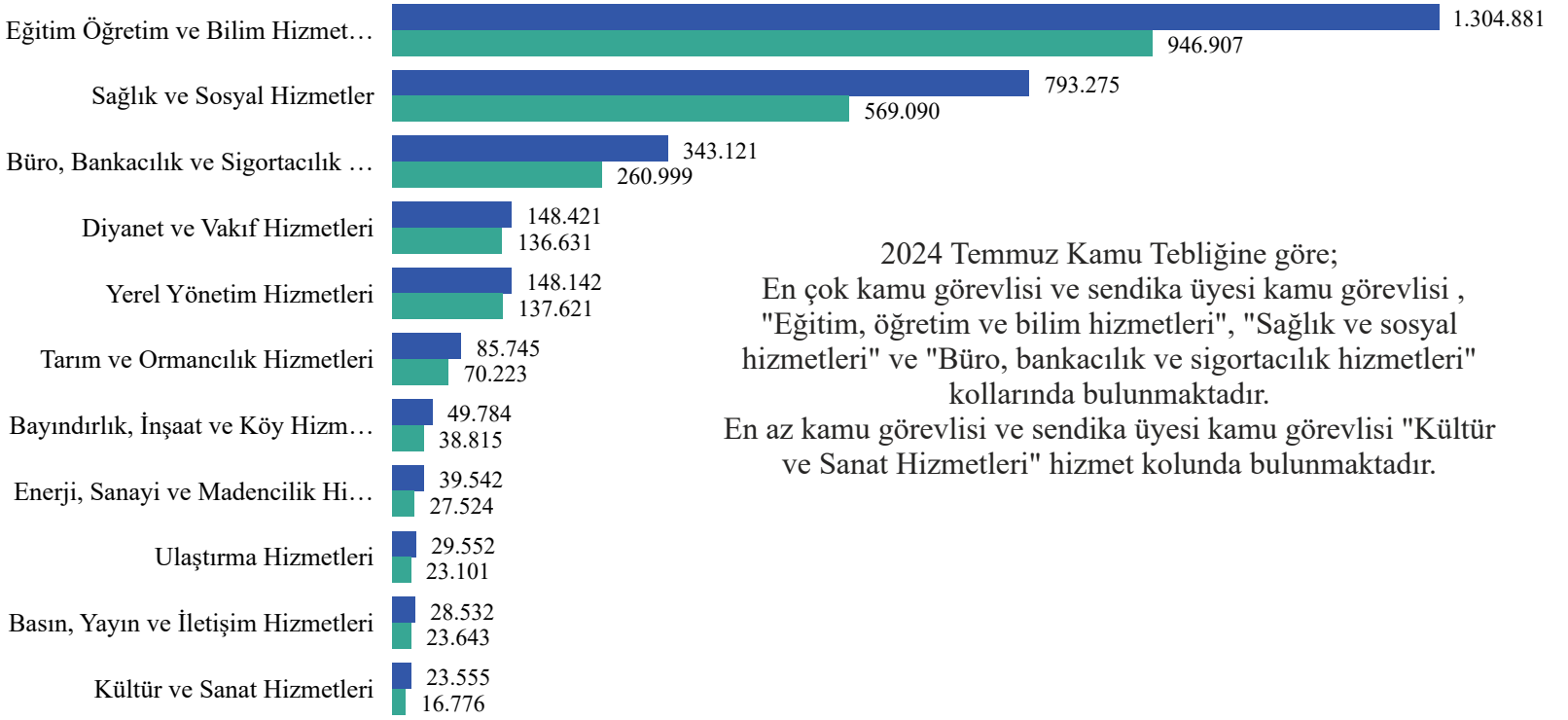

KAMU SENDİKALARI II

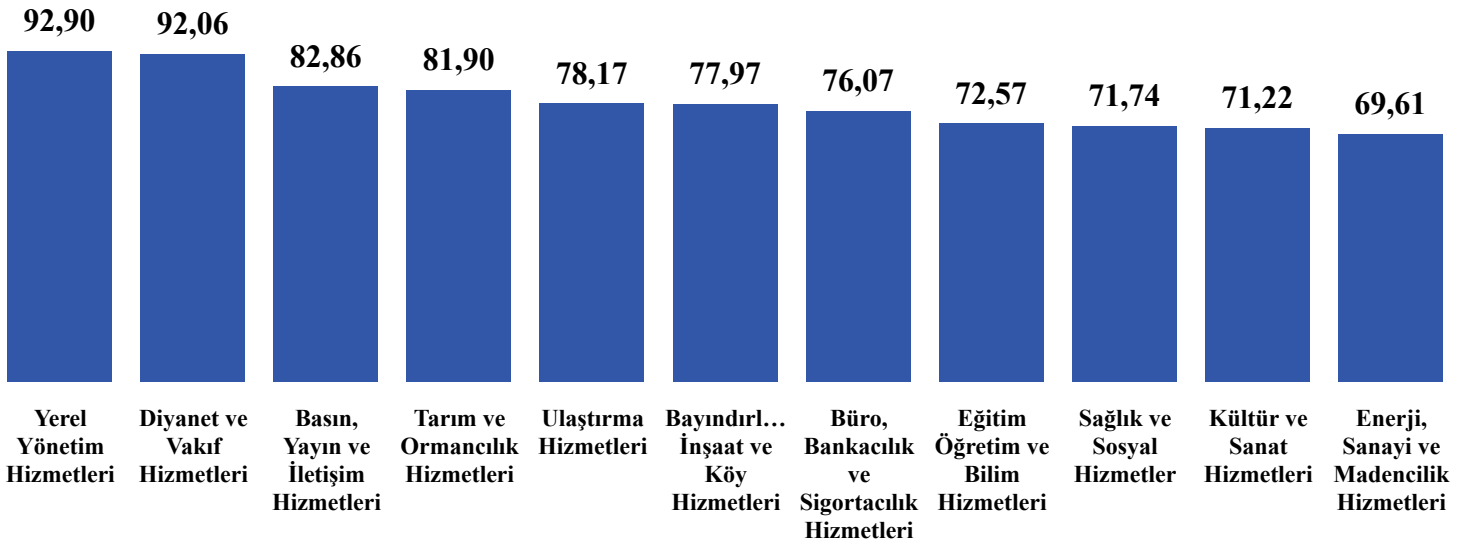
Hizmet Kollarına Göre Kamu Görevlisi ve Üye Sayısı

● Kamu Görevlisi Sayısı ● Üye Sayısı

2024 Temmuz Kamu Tebliğine göre;
En çok kamu görevlisi ve sendika üyesi kamu görevlisi, "Eğitim, öğretim ve bilim hizmetleri", "Sağlık ve sosyal hizmetleri" ve "Büro, bankacılık ve sigortacılık hizmetleri" kollarında bulunmaktadır.
En az kamu görevlisi ve sendika üyesi kamu görevlisi "Kültür ve Sanat Hizmetleri" hizmet kolunda bulunmaktadır.

Hizmet Kollarına Göre Sendikalaşma Oranı(%)

2024 Temmuz Kamu Tebliğine göre, en yüksek sendikalaşma oranı, "Yerel Yönetim Hizmetleri", "Diyanet ve Vakıf Hizmetleri" ve "Basın Yayın ve İletişim Hizmetleri" kollarında bulunmaktadır.

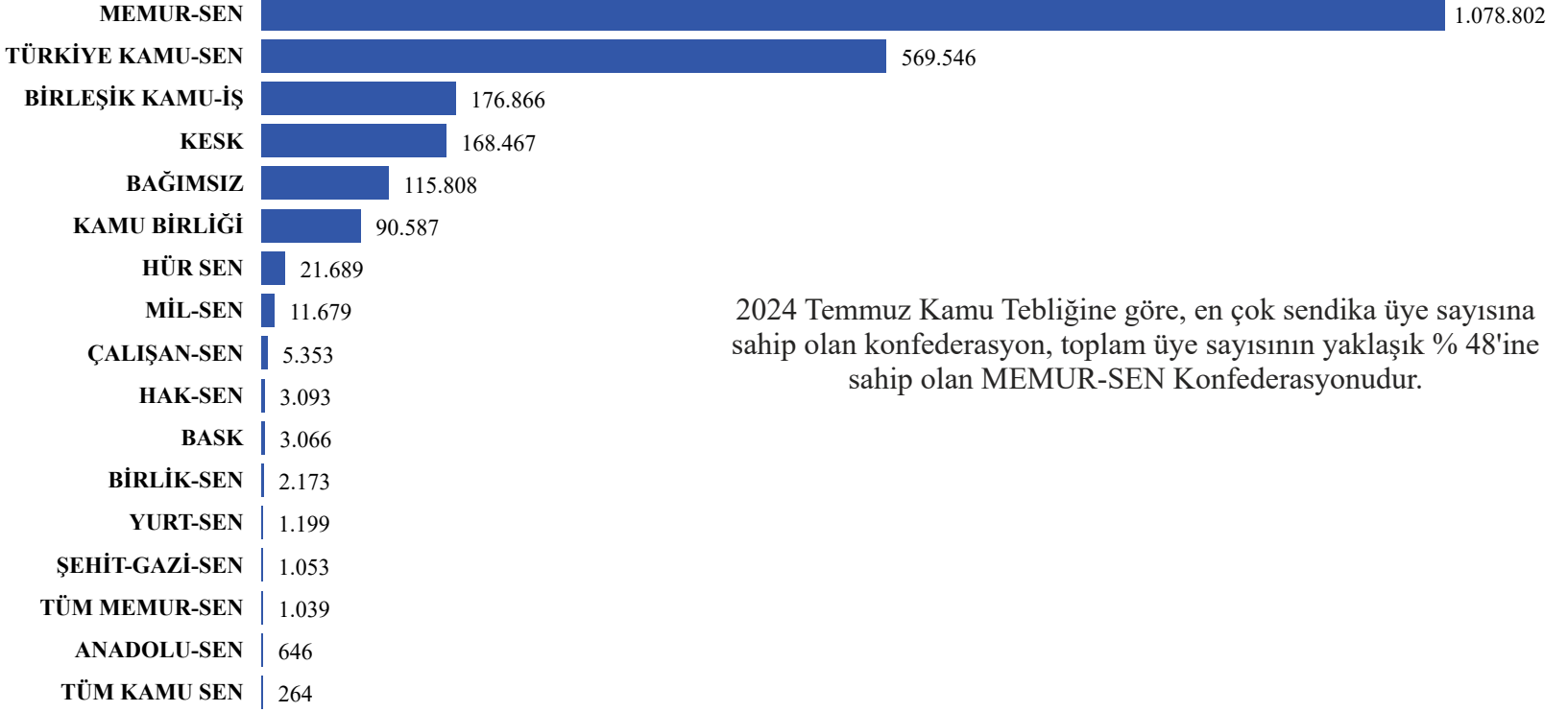
KAYNAK: ÇSGB

KAMU SENDİKALARI III

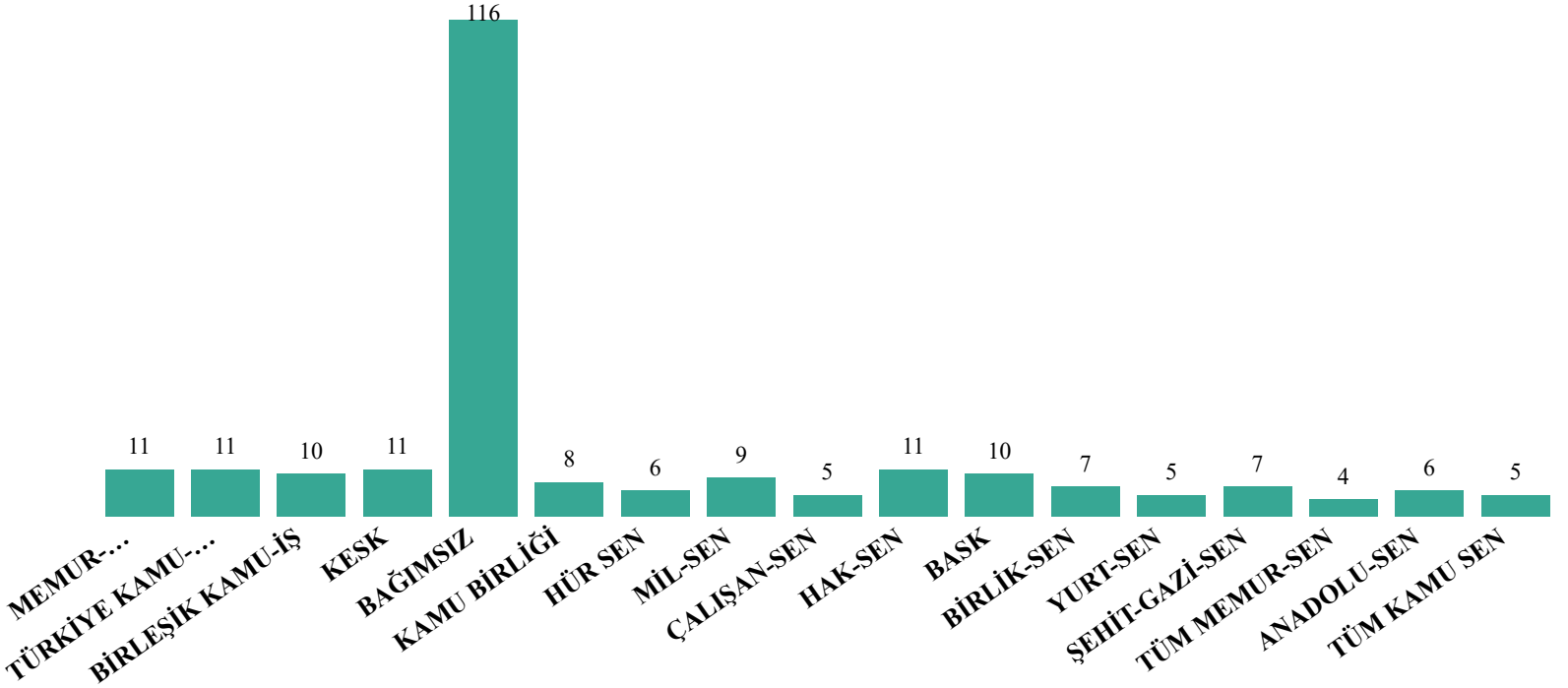

Üye Sayılarına Göre Konfederasyonlar

2024 Temmuz Kamu Tebliğine göre, en çok sendika üye sayısına sahip olan konfederasyon, toplam üye sayısının yaklaşık % 48'ine sahip olan MEMUR-SEN Konfederasyonudur.

Konfederasyonlara Göre Sendika Sayıları

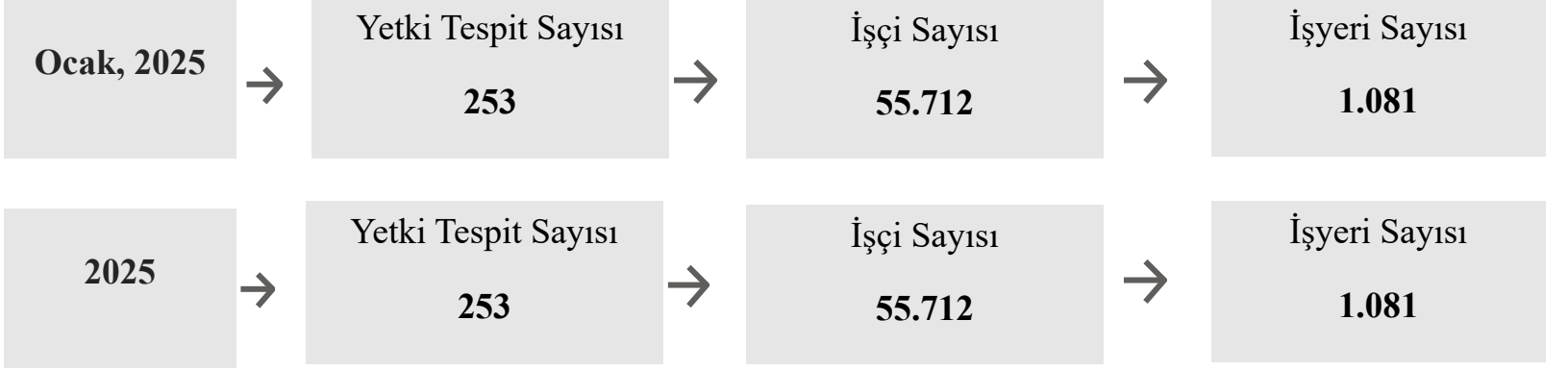
KAYNAK: ÇSGB, Veriler, 2024 Temmuz Kamu Tebliğinden elde edilmiştir.

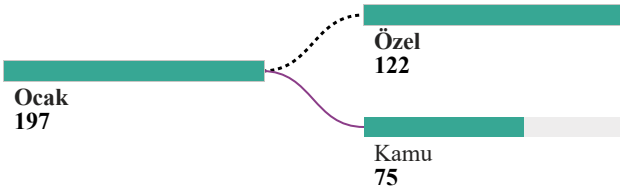
TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ SÜREÇLERİ I

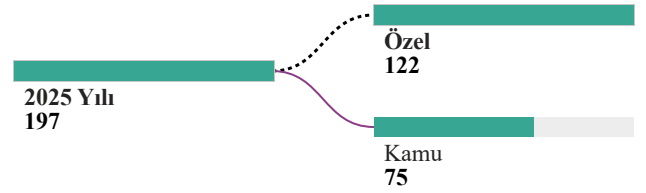
YETKİ - I

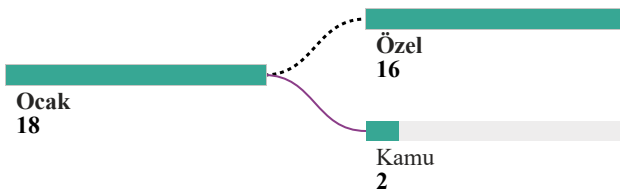
Sektöre Göre Olumlu Sonuçlanan Yetki Tespit Sayısı, Ocak 2025

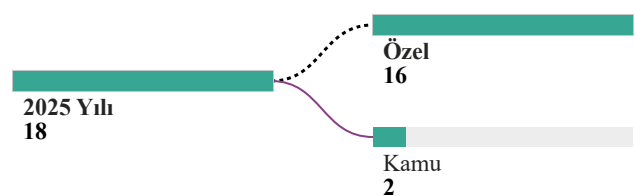
Sektöre Göre Olumlu Sonuçlanan Yetki Tespit Sayısı, 2025

Sektöre Göre Olumsuz Sonuçlanan Yetki Tespit Sayısı, Ocak 2025

Sektöre Göre Olumsuz Sonuçlanan Yetki Tespit Sayısı, 2025

2025 yılında "Olumlu" sonuçlanan 38 Yetki Tespitinin sektörü bilinmemektedir.

* 2025 yılına ait yıllık veriler sadece Ocak ayını kapsadığı için, yalnızca bu bültene özel olmak üzere aylık verilerle aynı sonucu ifade etmektedir.

KAYNAK: ÇSGB, En güncel idari kayıtlar 2025 yılı Ocak ayına aittir.

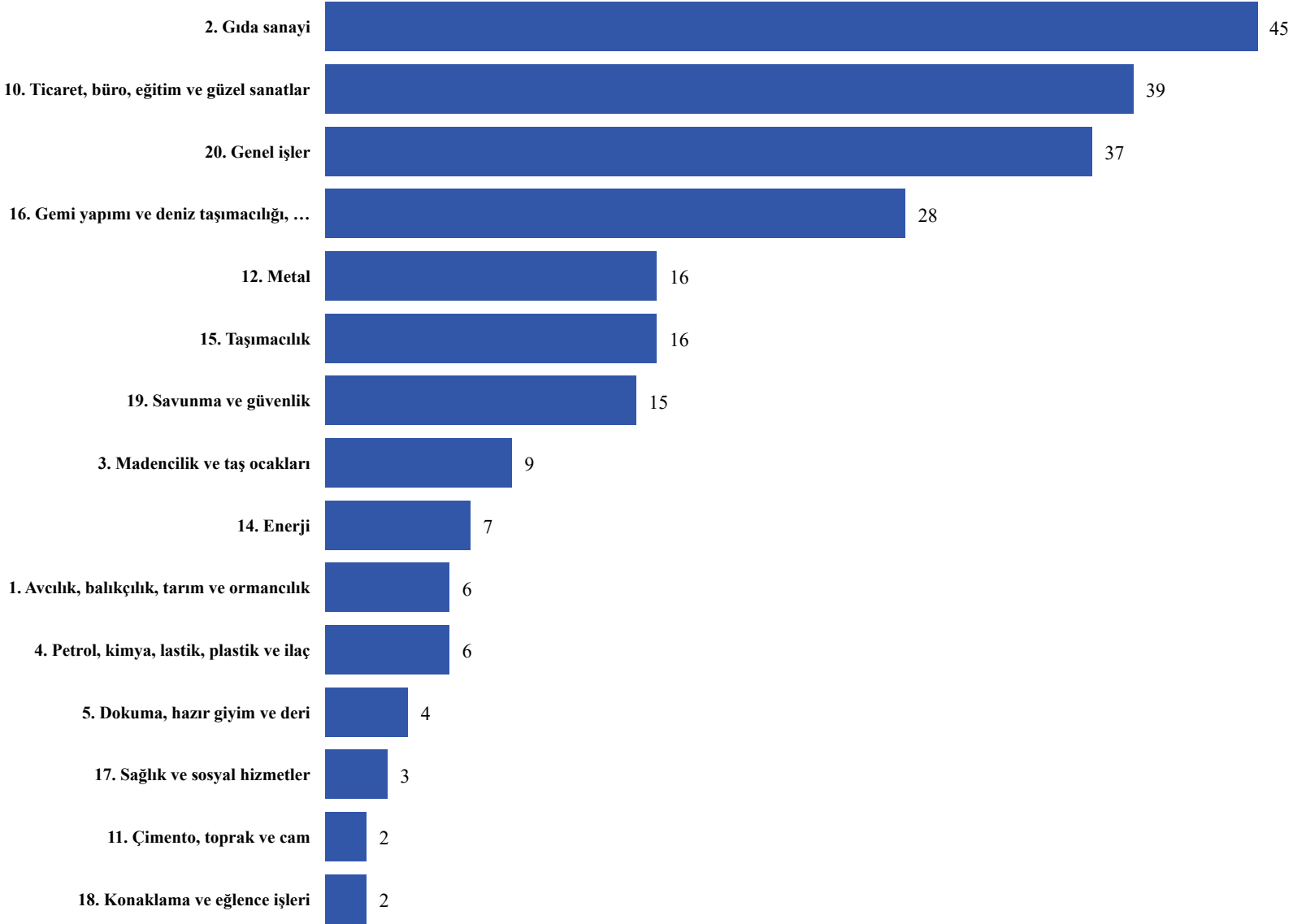

TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ SÜREÇLERİ I

YETKİ - II

İşkollarına Göre Olumlu Yetki Tespit Sayısı, 2025

KAYNAK: ÇSGB, En güncel idari kayıtlar 2025 yılı Ocak ayına aittir.

TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ SÜREÇLERİ I

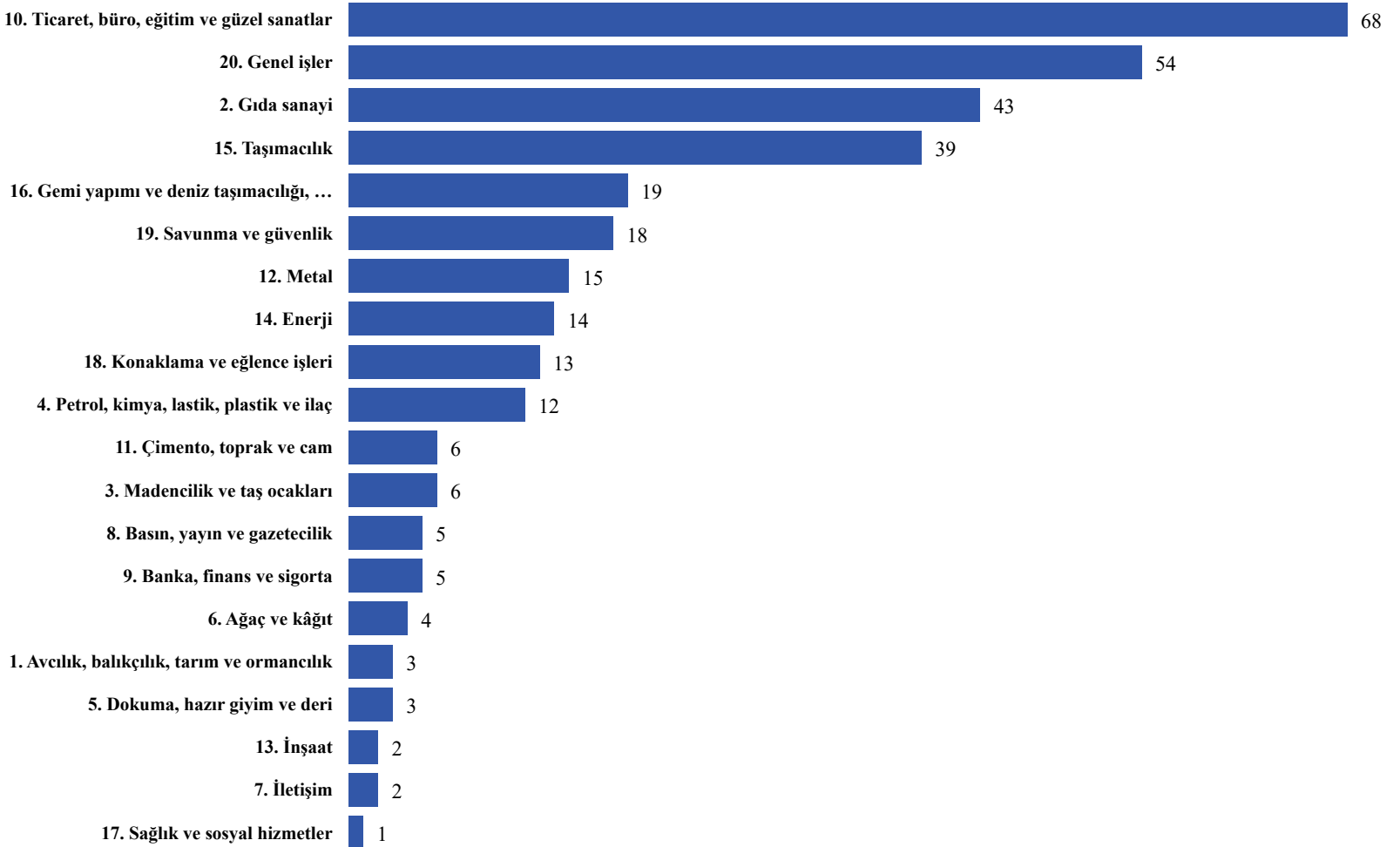

YETKİ - III

* 2025 yılına ait yıllık veriler sadece Ocak ayını kapsadığı için, yalnızca bu bültene özel olmak üzere aylık verilerle aynı sonucu ifade etmektedir.

İşkollarına Göre Yetki Belgesi Sayısı, 2025

KAYNAK: ÇSGB, En güncel idari kayıtlar 2025 yılı Ocak ayına aittir.

TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ SÜREÇLERİ II

İMZALANAN TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ

Ocak, 2025

İmzalanan TİS Sayısı
202

İşçi Sayısı
70.228

İşyeri Sayısı
1.210

Üye Sayısı
53.966

2025

İmzalanan TİS Sayısı
202

İşçi Sayısı
70.228

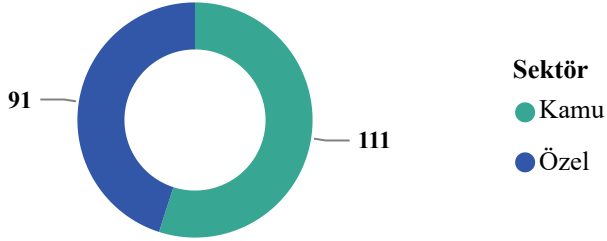

İşyeri Sayısı
1.210

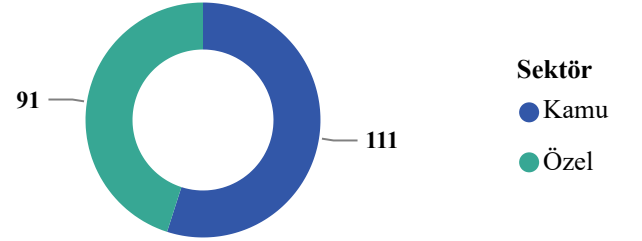

Üye Sayısı
53.966

Sektöre Göre İmzalanan TİS Sayısı, Ocak 2025

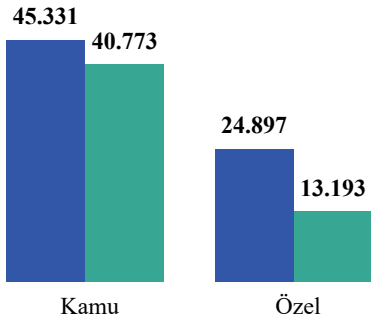

Sektöre Göre İmzalanan TİS Sayısı, 2025

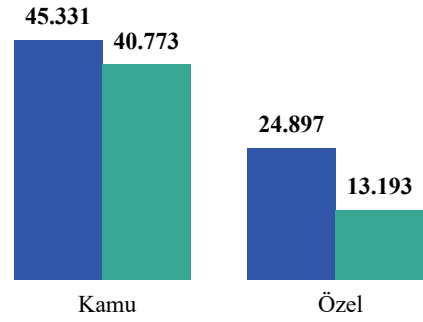
Sektöre Göre İşçi Sayısı ve Üye Sayısı, Ocak 2025

İşçi Sayısı Üye Sayısı

Sektöre Göre İşçi Sayısı ve Üye Sayısı, 2025

İşçi Sayısı Üye Sayısı

Sektöre Göre İşyeri Sayısı, Ocak 2025

Sektöre Göre İşyeri Sayısı, 2025

* 2025 yılına ait yıllık veriler sadece Ocak ayını kapsadığı için, yalnızca bu bültene özel olmak üzere aylık verilerle aynı sonucu ifade etmektedir.

KAYNAK: ÇSGB, En güncel idari kayıtlar 2025 yılı Ocak ayına aittir.

TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ SÜREÇLERİ III

YÜRÜRLÜKTE OLAN TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ

Yürürlükte Olan
TİS Sayısı
3.509

TİS Kapsamındaki
İşçi Sayısı
1.455.107

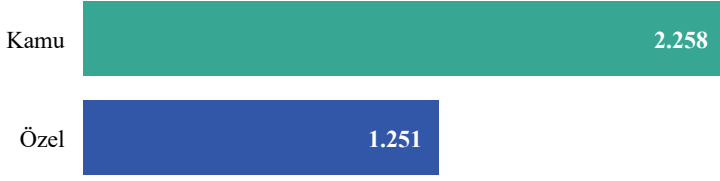

İşyeri Sayısı
32.140

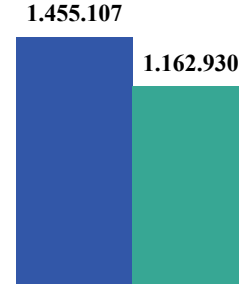
Kapsam Oranı
%8,63

Sektöre Göre Yürürlükte Olan TİS Sayısı

Aktif Toplu İş Sözleşmesi

● TİS Kapsamındaki İşçi Sayısı ● Üye Sayısı

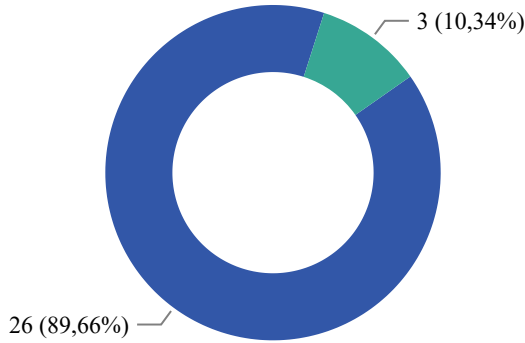
RESMİ ARABULUCULUK

Arabuluculuk Başvuru Sayısı

194
2025

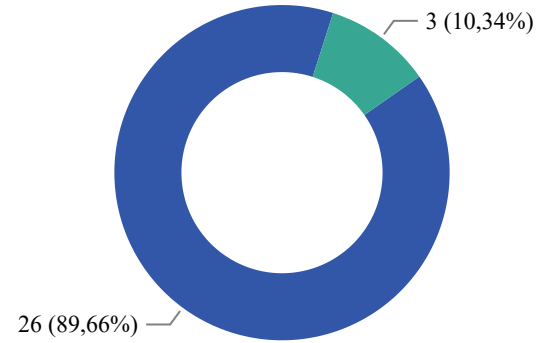
Arabuluculuk Sonucu Sayısı, Ocak 2025

● Uyuşmazlıkla ● Anlaşma Sağlandı

Arabuluculuk Sonucu Sayısı, 2025

● Uyuşmazlıkla ● Anlaşma Sağlandı

KAYNAK: ÇSGB, En güncel idari kayıtlar 2025 yılı Ocak ayına aittir.

* 2025 yılına ait yıllık veriler sadece Ocak ayını kapsadığı için, yalnızca bu bültene özel olmak üzere aylık verilerle aynı sonucu ifade etmektedir.

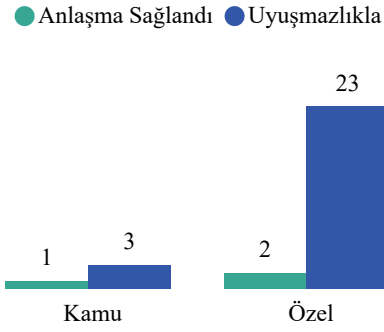

TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ SÜREÇLERİ IV

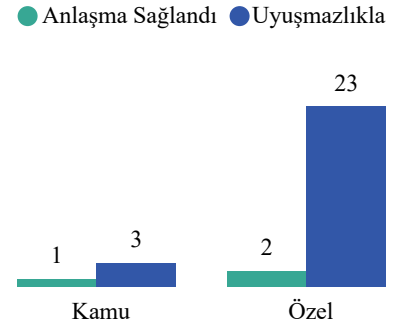

RESMİ ARABULUCULUK

Sektöre Göre Arabuluculuk Sonucu Sayısı, Ocak 2025

Sektöre Göre Arabuluculuk Sonucu Sayısı, 2025

GREV

Grev Sayısı, Ocak 2025

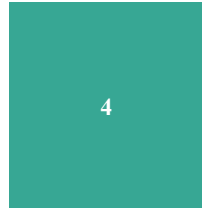
4

Grev Sayısı, 2025

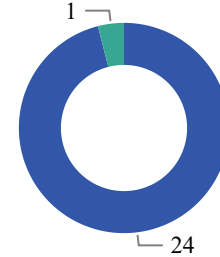
25

İş Koluna Göre Grev Sayısı, Aylık 2025

12. Metal

Sektöre Göre Grev Sayısı, 2025

Sektör
● Özel
● Kamu

İşkollarına Göre Devam Eden Grev Sayısı*, 2025

KAYNAK: ÇSGB, En güncel idari kayıtlar 2025 yılı Ocak ayına aittir.

TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ SÜREÇLERİ V

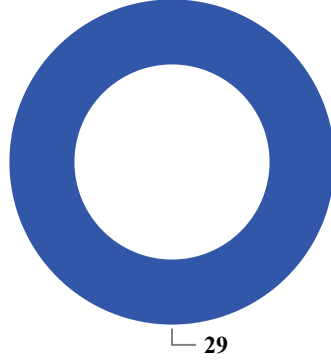

YÜKSEK HAKEM KURULU (YHK) TARAFINDAN KARARA BAĞLANAN TİS SAYISI

Ocak, 2025	→	YHK Tarafından Karara Bağlanan TİS Sayısı 29	→	İşçi Sayısı 1.675	→	İşyeri Sayısı 29
2025	→	YHK Tarafından Karara Bağlanan TİS Sayısı 29	→	İşçi Sayısı 1.675	→	İşyeri Sayısı 29

* 2025 yılına ait yıllık veriler sadece Ocak ayını kapsadığı için, yalnızca bu bültene özel olmak üzere aylık verilerle aynı sonucu ifade etmektedir.

Sektöre Göre YHK Tarafından Karara Bağlanan TİS Sayısı, 2025

Sektör
● Özel
● Kamu

Sektöre Göre İşçi Sayısı, 2025

Sektöre Göre Toplam İşyeri Sayısı, 2025

KAYNAK: ÇSGB, En güncel idari kayıtlar 2025 yılı Ocak ayına aittir.

KAYNAK ve AÇIKLAMALAR

- **Temel İşgücü İstatistikleri**, TÜİK, İşgücü İstatistikleri Aralık 2024 (Şubat 2025'te yayınlanan mevsim etkisinden arındırılmış güncel verileri içermektedir.)
- **Sendikal İstatistikler**, ÇSGB İdari Kayıtları, İşçi Sayıları ve Sendikaların Üye Sayıları Hakkında Tebliğ (Ocak 2025),
Kamu Görevlileri Sendika Üye Sayıları Hakkında Tebliğ (Temmuz 2024)
(İdari kayıtlara ilişkin aylık istatistikler 01-31 Ocak 2025 tarihleri kapsamındaki verileri içermektedir.)
(İdari kayıtlara ilişkin yıllık istatistikler 01 -31 Ocak 2025 tarihleri kapsamındaki verileri içermektedir.)
- **Çalışma Hayatı İstatistikleri**, ÇSGB, Asgari Ücret İstatistikleri
TÜİK, Parasal Değerleri Güncelleme Aracı (Asgari ücretin bugünkü değeri hesaplanırken 2002 Aralık-2025 Ocak dönemi değerleri kullanılmıştır.
SGK, 4/a Kapsamında İşyeri ve Zorunlu Sigortalı İstatistikleri (Kasım 2024 tarihine ait verileri içermektedir.)
- **Sosyal Güvenlik Kapsamı**, SGK, Sosyal Güvenlik Kapsamı İstatistikleri (Kasım 2024)
- **İŞKUR Temel Göstergeleri**, Ocak 2025 Aylık İstatistik Bülteni
- **Merkez Bankası Enflasyon Hesaplayıcısı**,
<https://herkesicin.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/ekonomi/hie/icerik/enflasyon+hesaplayici>

İşgücüne İlişkin Tamamlayıcı ve Temel Göstergeler:

- **İstihdam:** Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.
- **İstihdam Oranı:** İstihdamın, kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus içindeki oranıdır.
- **İşsiz:** Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde aktif iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm kişiler işsiz nüfusa dahildir.
- **İşsizlik Oranı:** İşsiz nüfusun işgücü içindeki oranıdır.
- **İşgücü:** İşgücü, ilgili referans dönemde ekonomik mal ve hizmetlerin üretimi için emek arzında bulunan veya bulunmak isteyen çalışma çağındaki nüfusu kapsar. İşgücü, istihdamda olanlar ile işsizlerin toplamını ifade etmektedir.
- **Genç İşgücü:** İlgili referans dönemde ekonomik mal ve hizmetlerin üretimi için emek arzında bulunan veya bulunmak isteyen 15-24 yaş aralığındaki çalışma çağındaki nüfusu kapsar.
- **İşgücüne katılma oranı:** İşgücünün kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus içindeki oranıdır.
- **Ücretli çalışan sayısı:** SGK Aylık Prim ve Hizmet Bildirgesi ve GİB Muhtasar Beyanname kayıtlarında bulunan ücretli çalışanlar ile Finans ve Sigorta Faaliyetleri kısmı için BDDK kayıtlarında bulunan ücretli çalışanlar dikkate alınmaktadır. Çırak ve stajyerler ile fiili çalışan iş sahibi, ortaklar ve ücretsiz aile işçileri kapsamamaktadır.
- **Zamana Bağlı Eksik İstihdam:** Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde fiili olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu takdirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.
- **Potansiyel işgücü:** Referans haftasında ne istihdamda ne de işsiz olan çalışma çağındaki kişilerden; iş arayan fakat kısa süre içerisinde işbaşı yapabilecek durumda olmayanlarla, iş aramadığı halde çalışma isteği olan ve kısa süre içerisinde işbaşı yapabilecek durumda olan kişilerdir.
- **Atıl İşgücü Oranı:** Zamana bağlı eksik istihdam, işsizler ve potansiyel işgücünün toplamının işgücü ve potansiyel işgücünün toplamına oranıdır.
- **Zamana Bağlı Eksik İstihdam ve İşsizlerin Bütünleşik Oranı:** Zamana bağlı eksik istihdam ve işsizlerin toplamının işgücüne oranıdır.
- **İşsiz ve Potansiyel İşgücünün Bütünleşik Oranı :** İşsiz ve potansiyel işgücünün toplamının işgücü ve potansiyel işgücünün toplamına oranıdır.

İŞKUR Temel Göstergeler:

- **Kayıtlı İşsiz:** Kuruma kayıtlı iş arayanlardan herhangi bir işte çalışmayanları ifade eder.
- **Bireysel Görüşme:** İş ve meslek danışmanının iş arayanlarla ve meslek seçme aşamasında olanlarla yaptığı görüşmedir.
- **İşe Yerleştirme:** İş arayanların Kurumca ilan edilen işgücü taleplerine uygun bulunarak istihdam edilmeleridir.
- **Açık İş:** İşveren tarafından talep edilen toplam işçi sayısını ifade eder.
- **Mesleki Eğitim Kursları:** İŞKUR'a kayıtlı herhangi bir mesleği olmayan, bir mesleği olmakla birlikte mesleğinde iş bulamayan veya mesleğinde yeterli olmayan işsizlerin niteliklerini geliştirerek istihdam edilebilirliklerini artırmak amacıyla düzenlenen kurslardır.
- **İşbaşı Eğitim Programları:** Mesleki deneyimi veya iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin artırılması amacıyla düzenlenen programlardır.

SGK Temel Göstergeler:

- **İş yeri:** Sigortalı sayılanların maddî olan ve olmayan unsurlar ile birlikte işlerini yaptıkları yerlerdir.
- **Sosyal Sigorta Kapsamı;** Aktif, Pasif, Özel Sandıklar ile Bağımlılardan oluşmaktadır.
- **Aktif Sigortalı:** Kısa ve/veya uzun vadeli sigorta kolları bakımından adına prim ödenmesi gereken veya kendi adına prim ödemesi gereken kişiyi ifade etmektedir.
- **Pasif Sigortalı (Gelir ve Aylık Alanlar):** Uzun ve kısa vadeli sigorta kolları bakımından kendisine veya hak sahiplerine aylık ve/veya gelir bağlananları ifade etmektedir.
- **Özel Sandıklar:** 506 sayılı Kanununun geçici 20 nci maddesi kapsamındaki bankalar, sigorta ve reasürans şirketleri, ticaret odaları, sanayi odaları, borsalar veya bunların teşkil ettikleri birlikler personeli için kurulmuş bulunan sandıkların iştirakçileri ile aylık veya gelir bağlanmış olanlar ile bunların hak sahiplerini ifade eder. Devir tarihi itibarıyla sandık iştirakçileri 5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin (a) bendi kapsamında sigortalı sayılırlar.
- **Bağımlılar:** Bakmakla yükümlü tutulanları ifade etmektedir.
- **Aktif/Pasif Oranı:** Sisteme prim ödeyen aktif sigortalıların sayısı ile sistemden gelir ve aylık alan pasif sigortalıların (dosya) sayısı arasındaki orandır.
- **4/a kapsamındaki Zorunlu Sigortalı:** Stajyer, kursiyer, çırak, yurtdışı topluluk ve diğer sigortalılar hariç uzun vade sigorta kolları kapsamındaki bildirimleri ifade etmektedir.

Asgari Ücret:

- **Asgari Ücretin Nominal Artış Oranı:** Asgari ücretin baz alınan yıldan (2002) itibaren sayısal olarak artış oranıdır.
- **Asgari Ücretin Reel Artış Oranı:** Asgari ücretin nominal artış oranının enflasyondan arındırılmış halidir.

ÇSGB İdari Kayıtlar:

- **İşçi:** Bir iş sözleşmesine dayanarak çalışan gerçek kişilere denir. (4857 İş Kanunu/ mad. 2)
- **Üye işçi:** Toplu iş sözleşmesinin imzalandığı tarihte taraf sendikaya üye olanlardır.
- **Yetki Tespiti:** Kurulu bulunduğu işkolunda çalışan işçilerin en az yüzde birinin üyesi bulunması şartıyla işçi sendikası, toplu iş sözleşmesinin kapsamına girecek işyerinde başvuru tarihinde çalışan işçilerin yarısından fazlasının, işletmede ise yüzde kırkının kendi üyesi bulunması hâlinde bu işyeri veya işletme için toplu iş sözleşmesi yapmaya yetkilidir. Toplu iş sözleşmesi yapmak isteyen işçi sendikası Bakanlığa başvurarak yetkili olduğunun tespitini ister. İşveren sendikası veya sendika üyesi olmayan işveren de Bakanlığa başvurarak yetkili işçi sendikasının tespitini isteyebilir. Bakanlık, kayıtlarına göre başvuru tarihi itibarıyla bir işçi sendikasının yetkili olduğunu tespit ettiğinde, başvuruyu, işyeri veya işletmedeki işçi ve üye sayısını, o işkolunda kurulu işçi sendikaları ile taraf olacak işveren sendikası veya sendika üyesi olmayan işverene altı iş günü içinde bildirir.
- **Yetki Belgesi:** Kendilerine gönderilen yetki tespit yazısını alan işçi veya işveren sendikaları veya sendika üyesi olmayan işveren; taraflardan birinin veya her ikisinin yetki şartlarına sahip olmadığı veya kendisinin bu şartları taşıdığı yolundaki itirazını, nedenlerini de göstererek yazının kendilerine tebliğ edildiği tarihten itibaren altı iş günü içinde mahkemeye yapabilir. Tespit yazısına süresi içinde itiraz edilmemişse sürenin bitimini takip eden altı iş günü içinde; yapılan itiraz reddedilmişse ya da kendisine yetki şartlarına sahip olmadığı bildirilen sendikanın itirazı sonucunda yetki şartlarına sahip olduğunu tespit eden kesinleşmiş mahkeme kararının tebliğ edildiği tarihten itibaren altı iş günü içinde; ilgili sendikaya, Bakanlıkça bir yetki belgesi verilir.
- **Toplu İş Sözleşmesi:** Toplu iş sözleşmesi, iş sözleşmesinin yapılması, içeriği ve sona ermesine ilişkin hükümleri içerir. Toplu iş sözleşmesi, tarafların karşılıklı hak ve borçları ile sözleşmenin uygulanması ve denetimini ve uyuşmazlıkların çözümü için başvurulacak yolları düzenleyen hükümleri de içerebilir. Toplu iş sözleşmesi yazılı olarak yapılır.
- **Arabuluculuk:** Toplu görüşme için kararlaştırılan ilk toplantıya taraflardan biri gelmez veya geldiği hâlde görüşmeye başlamazsa, toplu görüşmeye başladıktan sonra toplantıya devam etmezse veya taraflar toplu görüşme süresi içerisinde anlaşamadıklarını bir tutanakla tespit ederlerse ya da toplu görüşme süresi anlaşma olmaksızın sona ererse, taraflardan biri uyuşmazlığı altı iş günü içinde görevli makama bildirir. Uyuşmazlık yazısını alan görevli makam altı iş günü içinde taraflardan en az birinin katılımı ile veya katılım olmazsa resen, resmî listede bir arabulucu görevlendirir. Tarafların resmî arabulucu listesindeki bir arabulucu ismi üzerinde anlaşma sağlamaları hâlinde, belirlenen kişi görevli makam tarafından o uyuşmazlıkta arabulucu olarak görevlendirilir. Arabulucu, tarafların anlaşmaya varması için her türlü çabayı harcar ve ilgililere önerilerde bulunur. Arabulucunun görevi kendisine yapılacak bildirimden itibaren on beş gün sürer. Bu süre tarafların anlaşması ile en çok altı iş günü uzatılabilir ve görevli makama bildirilir.
- **Yüksek Hakem Kurulu:** Grev oylaması sonucunda grev yapılmaması yönündeki kararın kesinleşmesinden itibaren altı iş günü içinde işçi sendikası; grev ve lokavtın yasak olduğu uyuşmazlıklarda 6356 sayılı Kanununun 50 nci maddenin beşinci fıkrasında belirtilen tutanağın tebliğinden ya da erteleme süresinin uyuşmazlıkla sonuçlanması hâlinde sürenin bitiminden itibaren taraflardan biri altı iş günü içinde Yüksek Hakem Kuruluna başvurabilir. Aksi takdirde işçi sendikasının yetkisi düşer. Yüksek Hakem Kurulu kararları kesindir ve toplu iş sözleşmesi hükmündedir. Yüksek Hakem Kurulu, uyuşmazlığı dosya üzerinde inceler. Gerekli görüldüğü durumlarda taraflar ve ilgililerden uyuşmazlıkla ilgili her türlü bilgi ve belgeyi isteyebilir. Taraflar ve diğer bütün ilgililer, Yüksek Hakem Kurulunun istediği bilgi ve belgeyi vermekle yükümlüdür. Yüksek Hakem Kurulu, görüşlerini öğrenmek istediği kişileri çağırıp dinler veya bunların görüşlerini yazı ile bildirmelerini ister.
- **Grev Sayısı:** Toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde anlaşma sağlanamaması üzerine greve giden işyerlerinin sayısını verir.
- **Sendika:** İşçilerin ve işverenlerin çalışma ilişkilerinde, ortak ekonomik sosyal hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için meydana getirdikleri tüzel kişiliğe sahip kuruluşlardır.
- **Konfederasyon:** 4688 sayılı Kanuna göre değişik hizmet kollarına tabi olarak kurulmuş, 6356 sayılı Kanuna göre ise; değişik işkollarında en az beş sendikanın bir araya gelerek oluşturdukları tüzel kişiliği olan üst kuruluşları ifade eder.